

Pie ārkārtēji augsta energoresursu cenu kāpuma tiks sniegts mērķēts atbalsts

Publicēts: 03.09.2024.

Otrdien, 3.septembrī, Ministru kabinets (MK) apstiprināja Klimata un enerģētikas ministrijas (KEM) izstrādātos noteikumus, kas nosaka, kuros gadījumos un, cik lielu valsts atbalstu saņem mājsaimniecības ārkārtēji augsta energoresursu cenu kāpuma gadījumā. Šādās situācijās atbalstu saņems mājsaimniecības ar zemu un vidēji zemu ienākumu līmeni.

99 Klimata un enerģētikas ministrs Kaspars Melnis: "Lai gan redzam, ka kopš 2023. gada pavasara energoresursu cenas ir stabilizējušās, mūsu mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem mērķētu atbalsta sistēmu, kas tiek izmantota situācijā pie ārkārtēji augstām energoresursu cenām. Apstiprinot šos noteikumus, mēs nosakām konkrētus cenu griestus aizsargājamām iedzīvotāju grupām, kuri iezīmē augstu cenu apstākļus, pie kuriem MK varēs lemt par atbalsta mehānisma iedarbināšanu. Mērķis ir mazināt negatīvo sociālekonomisko ietekmi uz iedzīvotāju labklājību, kas saistīti ar strauju energoresursu cenu kāpumu apkures sezonā."

Kuri mājsaimniecību lietotāji kvalificēsies valsts atbalstam?

Atbalsts tiks noteikts mērķēti – mājsaimniecībām ar zemu un vidēji zemu ienākuma līmeni, proti, mājsaimniecībām, kuru ikmēneša izdevumi par mājokli uz vienu tās locekli varētu veidot 30% no mājsaimniecības ienākumiem. Ar kopējiem izdevumiem par mājokli saprot izdevumus par īri (t.sk., zemes noma vai nodokļi par mājai piegulošo zemi), komunālajiem pakalpojumiem (ūdens, kanalizācija, siltumenerģija, elektroenerģija, dabasgāze), citiem ar mājokļa ikmēneša uzturēšanu saistītiem pakalpojumiem

(piemēram, mājokļa apdrošināšana).

Atbalstu nav plānots piemērot pastāvīgi – visā apkures sezonā vai visu gadu, bet piešķirt situācijās, kad tiks konstatētas energoresursu cenas ārkārtējs pieaugums tirgū (biržā). Minētās mājāsaimniecības saņems atbalstu, ja secīgi trīs mēnešus energoresursa cena biržā par 30% pārsniedz resursa cenas sliekšni un MK pieņēmis rīkojumu par konkrētu atbalsta periodu. Apkures sezonas laikā šāda situācija var iestāties vienu vai vairākas reizes, vai arī pretēji – energoresursu cenas visā apkures sezonā var būt stabilas, kad atbalsta mehānisma iedarbināšana nav nepieciešama.

ATBALSTAM VAR PRETENDĒT
Mājāsaimniecības
▶ ar zemiem, vai
▶ vidēji zemiem ienākumiem

MĒRKĒTS ATBALSTS AUGSTU ENRGORESURSU CENU GADĪJUMĀ MĀJSAIMNIECĪBĀM
Atbalsta mehānisms

ATBALSTU PIEMĒRO
Ja secīgi 3 mēnešus energoresursa cena biržā par 30% pārsniedz resursa **cenas sliekšni** un Ministru kabinets pieņēmis rīkojumu par atbalsta periodu.

CENU SLIEKŠŅI

ELEKTROENERĢIJA virs 208 EUR/MWh (vidējā nākamās dienas cena Nord Pool biržā)	DABASGĀZE NAFTAS GĀZE DĪZELDEGVIELA virs 91 EUR/MWh (vidējā dabasgāzes cena nākotnes cenā Dutch TTF biržā)
CENTRALIZĒTĀ SILTUMENERĢIJA virs 111 EUR/MWh (vismaz 5 no 10 lielajām pilsētām SPRK apstiprinātie tarifi)	GRANULAS MALKĀ BRIKETES virs 76 EUR/MWh (vidējā biomasas cena Baltpool biržā)

MAKSAS SAMAZINĀJUMI PĒC ATBILSTOŠA MK RĪKOJUMA

Elektroenerģijas pirmajām 100 kWh atlaide 8 EUR, nepārsniedzot rēķina summu par patērēto	Dabasgāze, patēriņš vismaz 221 kWh mēnesī atlaide 110 EUR, nepārsniedzot rēķina summu par patērēto	Granulas, briķetes līdz 10t 50% no cenas, kas pārsniedz 325 EUR/t, ieskaitot PVN, ne vairāk kā 100 EUR/t, ieskaitot PVN	Malka līdz 35 m³ 50% no cenas, kas pārsniedz 40 EUR/m³, ieskaitot PVN, ne vairāk kā 15 EUR/m³, ieskaitot PVN
Elektroenerģija apkurei, patēriņš 500–2000 kWh 50% no cenas, kas pārsniedz 0,16 EUR/kWh, bet ne vairāk kā 0,10 EUR/kWh	Centralizētā siltumenerģija 50% no starpības, ko veido SPRK/pašvaldības apstiprinātais tarifs un tarifu sliekšnis	Sašķīdinātā naftas gāze līdz 1000 kg 50% no cenas, kas pārsniedz 128 EUR/kg, ieskaitot PVN, ne vairāk kā 2 EUR/kg, ieskaitot PVN	Dīzeldegviela līdz 400 l 50% no cenas, kas pārsniedz 1,11 EUR/l, ieskaitot PVN, ne vairāk kā 2,50 EUR/l, ieskaitot PVN

Mēneša izdevumi
veido ikmēneša izdevumi par mājokli uz vienu tās locekli no kopējiem mājāsaimniecības ienākumiem
Ire, t.sk. zemes noma
komunālie pakalpojumi
citi mājokļa ikmēneša uzturēšanas pakalpojumi

Energoresursu izmaksu kompensēšanas sistēma (EIKS)
automātiski veiks aprēķinu, kuras mājāsaimniecības kvalificēsies atbalsta saņemšanai. Sistēma atlasīs datus par pensijām/pabalstiem, ienākumiem un dzīvesvietu.

Cenu sliekšņi, pie kuriem piemēro valsts atbalstu

Atbalstu uzsāks sniegt pēc MK rīkojuma (lēmuma), ja energoresursu tirgus cena trīs mēnešus pēc kārtas pārsniedz noteiktu cenu sliekšni:

Elektroenerģija – ja vidējā Nordpool biržas nākamās dienas cena ir virs 208 EUR/MWh;

Dabasgāze, naftas gāze, dīzeldegviela, kas tiek izmantota apkures vajadzībām – ja vidējā nākotnes dabasgāzes cena Dutch TTF biržā ir virs 91 EUR/MWh;

Centralizētā siltumapgāde – ja vismaz piecās no 10 lielajām pilsētām Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (SPRK) apstiprinātie tarifi ir virs 111 EUR/MWh;

Granulas, malka, briķetes – ja vidējā biomasas cena Baltpool biržā ir virs 76 EUR/MWh.

Ja mājāsaimniecība izmanto elektrību, dabasgāzi, decentralizēto kurināmo (malka, granulas, briķetes, naftas gāze, dīzeldegviela) apkures vajadzībām vai saņem centralizēto siltumenerģiju, tad periods, kurā mājāsaimniecībām tiek piešķirts atbalsts, ja energoresursu cena pārsniedz noteikto sliekšni, ir no 1.oktobra līdz 30.aprīlim. Savukārt atbalsta periods elektroenerģijai, ko izmanto vispārīgam patēriņam, ne apkurei – atbalsta periods ir visu kalendāro gadu.

Maksas samazinājumi energoresursiem mājāsaimniecību rēķinos ārkārtēji augstu energoresursu cenu gadījumos pēc atbilstošā MK rīkojuma:

Elektroenerģijas pirmajām 100 kWh – atlaide 8 EUR, nepārsniedzot rēķina summu par patērēto elektroenerģiju

Elektroenerģijai, ko izmanto apkures vajadzībām ar patēriņu 500-2000 kWh mēnesī – 50% no elektrības cenas, kas pārsniedz 0,16 EUR/kWh, bet ne vairāk kā 0,10 EUR/kWh.

Dabaszgāzei, kas tiek izmantota apkurei ar patēriņu vismaz 221 kWh mēnesī -atlaide 110 EUR, nepārsniedzot rēķina summu par patērēto dabaszgāzi

Centralizētai siltumapgādei – 50% no starpības, ko veido SPRK/pašvaldības apstiprinātais tarifs un tarifu sliekšnis, kas ir virs 111EUR/MWh

Granulām, briketēm, ja to iegādes apjoms ir līdz 10 tonnām –50% no cenas, kas pārsniedz 325 EUR/t, bet ne vairāk kā 100 EUR/t, ieskaitot PVN

Malkai, ja tās iegādes apjoms ir līdz 35m³ – 50% no cenas, kas pārsniedz 40 EUR/m³, ieskaitot PVN, bet ne vairāk kā 15 EUR/m³, ieskaitot PVN

Sašķidrinātajai naftas gāzei, ja tās iegādes apjoms ir līdz 1000kg – 50%no cenas, kas pārsniedz 1,29 EUR/kg, ieskaitot PVN, bet ne vairāk kā 2 EUR/kg, ieskaitot PVN

Dīzeļdegvielai, ja tās iegādes apjoms ir līdz 400 litriem – 50%no cenas, kas pārsniedz 1,11 EUR/l, ieskaitot PVN, bet ne vairāk kā 2,50 EUR/l, ieskaitot PVN

Energoresursu izmaksu kompensēšanas informācijas sistēma (EIKIS) automātiski noteiks māsaimniecības, kuras kvalificēsies atbalsta saņemšanai. Sistēma atlasīs datus par ienākumiem, pensijām/pabalstiem un deklarēto un reģistrēto dzīvesvietu no vairāku institūciju datu bāzēm – Valsts ieņēmuma dienesta (VID), Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA), Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP). Sistēmas pārvaldnieks ir Būvniecības valsts kontroles birojs (BVKB).

“KEM sadarbībā ar BVKB un sistēmas izstrādātāju, darbu pie sistēmas pirmās izstrādes kārtas pabeidza jau pērn oktobrī. Šī sistēma un tajā integrētie dati nodrošina atbalstu izmaksas automātiski, bez personu iesaistes tādās kategorijās kā elektroenerģija (kas netiek izmantota apkures vajadzībām), dabaszgāze un centralizētā siltumenerģija. Savukārt attiecībā uz atbalstu decentralizētajiem risinājumiem sistēma kalpos kā atbalsta sistēma pašvaldībām, kuras administrēs minēto atbalstu izmaksām par decentralizēto kurināmo, piemēram, malka, granulas,” norāda BVKB direktore Baiba Vītoliņa.

Māsaimniecības ar zemiem un vidēji zemiem ienākumiem varēs saņemt atbalstu, ja lietotājs būs deklarējis vai reģistrējis adresē, kurā izmanto elektroenerģijas, dabaszgāzes un siltumenerģijas pakalpojumu. Visu māsaimniecībā deklarēto vai reģistrēto personu ienākumi tiks summēti kopā. Kopējie ienākumi tiks dalīti uz konkrētajā māsaimniecībā deklarēto vai reģistrēto personu skaitu. Arī Ukrainas civiliedzīvotāji, kam Latvijā ir piešķirts pagaidu aizsardzības statuss un kuri dzīvo norādītajā kontaktadresē, kvalificēsies atbalstam, ja tiks konstatēts, ka viņu ienākumu līmenis būs zems vai vidēji zems.

Atbalstu centralizētajiem risinājumiem (elektrība, kas netiek izmantota apkures vajadzībām, dabaszgāze, centralizētā siltumenerģija) plānots piemērot rēķinā automātiski. Savukārt atbalstu decentralizētajam kurināmajam (malka, granulas, briketes, dīzeļdegviela, elektroenerģija apkures vajadzībām u.c.) administrēs pašvaldības.

Energoapgādes izmaksu valsts atbalsta likums stājas spēkā 2023. gada 8.decembrī. Balstoties uz noteikto deleģējumu, KEM izstrādāja Energoapgādes izmaksu valsts atbalsta noteikumus, kuri stāsies spēkā pēc to publicēšanas Latvijas Vēstnesī.

Datums

3. septembris, 2024

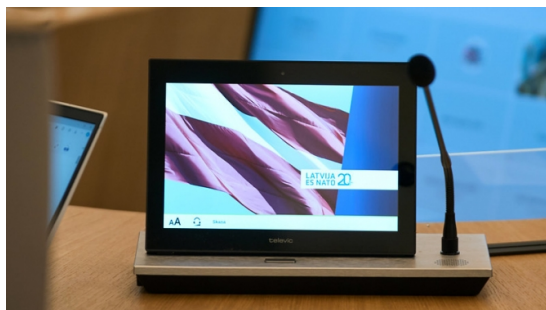
Laiks

11.00

Atrašanās vieta

Ministru kabinets

Ministru kabineta sēde

Ministru prezidente Evika Siliņa vada Ministru kabineta sēdi. Mediju iespējas: foto/video sēdes sākumā, pēc sēdes – preses...

[Ministru kabinets](#)

[Ministru prezidenta kalendārs](#)

Klimata un enerģētikas

Autors: ministrija

Saistītas tēmas

[Klimata un enerģētikas ministrija](#)

[Ministru kabinets](#)

<https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/pie-arkarteji-augsta-energoresursu-cenu-kapuma-tiks-sniegts-merkets-atbalsts>